

СИЛАБУС КУРСУ
«Психологічна допомога особистості»
 другого (магістерського) рівня вищої освіти
 для студентів спеціальності «Психологія» («Практична
 психологія») за освітньо-професійною та освітньо-науковою
 програмами
 педагогічний факультет

Назва курсу	Психологічна допомога особистості
Адреса викладання курсу	Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 10 поверх , аудиторія 10-6 Понеділок 14.00
Контактна інформація щодо викладача	Євтушенко Ірина Володимирівна i.v.yevtushenko@npu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щочетверга з 11.00 до 13.00 та перед іспитом у червні
Сторінка курсу	
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: «Психологія особистості», «Вікова психологія», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції», «Основи психотерапії»
Мета та завдання курсу	Метою опанування даної дисципліни є формування знань, умінь та навиків щодо надання психологічної допомоги особистості в різній віковий проміжок життя. Основними завданнями вивчення дисципліни є: -ознайомлення студентів з джерелами, історією та сучасними завданнями науки, методами та особливостями застосування конкретних методик психологічної допомоги особистості; -поглиблення розуміння взаємозв'язків психологічної допомоги особистості з загальною, віковою, соціальною психологією, а також психологією особистості, патопсихологією, психокорекцією та психотерапією; -формування та закріплення практичних навичок з психологічної допомоги; -формування професійно-значущих якостей особистості майбутнього фахівця та творчого відношення до професійної діяльності в сфері допомоги особистості
Міждисциплінарні зв'язки	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психологія особистості», «Вікова психологія», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції», «Основи психотерапії»
Інформація про курс	Курс «Психологічна допомога особистості» складається з трьох модулів. У змісті першого модуля «Теоретичні та практичні основи

(про що йде мова)	психологічної допомоги особистості» висвітлюються теоретичні засади побудови курсу. Розповідається про наукові здобутки та сутність та структуру психологічної допомоги. Другий модуль «Основні напрями психологічної допомоги різним віковим категоріям» висвітлює основні напрями психологічної допомоги як у кризові(незаплановані) періоди життя людини та й в період вікових життєвих криз. Студенти мають можливість на практиці оволодіти різноманітними методиками психологічної допомоги Третій модуль. «Сучасні традиції у практиці надання психологічної допомоги та самопомоги» висвітлює теперішні події, що відбуваються в країні з точки зору психологічної допомоги постраждалим в зоні бойових дій, роботу з переселенцями тощо. Також, цей модуль передбачає навчання студентів навичкам самопомоги в умовах психологічного перевантаження, синдрому емоційного (професійного) вигорання тощо.
Чому це актуально, цікаво чи важливо?	Психологічна допомога особистості - це основна діяльність практичного психолога. Оволодіння основами даного курсу дає можливість опанувати засоби психологічної допомоги у формі психокорекцій нош, консультативної, або психотерапевтичної діяльності професіонала. Практичні заняття з даного курсу навчають швидко реагувати на запит особистості , яка потребує психологічної допомоги та знаходити й реалізовувати стратегії допомоги..
Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	Навчальна дисципліна «Психологічна допомога особистості» є вибірковою, вона – складова циклу професійної підготовки магістрів.
На які питання відповідь курс і його головний аргумент?	У процесі вивчення курсу майбутній фахівець навчається, з одного боку, правильно розуміти запит клієнта на психологічну допомогу, швидко знаходити стратегію психологічної допомоги та діяти інтегрованими методами. Також, реалізуючи психологічну допомогу курс навчає само актуалізації та гармонізації самооцінки допомагаючої особистості. Головний аргумент: оволодіння професійними знаннями і вміннями щодо організації та здійснення психологічної допомоги
Очікувані результати навчання	- <i>Знати:</i> • зміст понять: «психологічна допомога», «психоконсультування», «психокорекція», «психотерапія», «кризова життєва ситуація», «допомагаючи особистість»; «самопомога»; • рівнів надання психологічної допомоги; • засоби надання психологічної допомоги. <i>Вміти:</i> • створювати завдання розвивального характеру, спрямовані розвиток «допомагаючих» якостей особистості • здійснювати наукові дослідження у галузі теорії психологічної допомоги особистості; • відновлювати власний емоційний баланс т рескрс для допомагаючого виду діяльності. ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

	ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях. СК11. Здатність будувати різноманітні технології розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини: технології ігromodelювання, технології психоконсультації, психокорекційні технології, технології розвитку аутокомпетентності. СК12. Здатність до розпізнавання ознак конфлікту, до організації взаємодії його учасників з метою продуктивного його розв'язання, володінням широким спектром стратегій поведінки в конфлікті, здатність до емоційної саморегуляції
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, інтерактивні: мікрорішення, інверсії, емпатії, інциденту, конкретної професійної ситуації Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань.
Перелік основних практичних завдань	Модуль 1. «Теоретичні та практичні основи психологічної допомоги особистості» 1. Складання словника психологічних термінів щодо психологічної допомоги особистості. 2. Створення презентацій на тему модуля. 3. Теоретичні брейн-ринги на тему модуля. Модуль 2. «Основні напрями психологічної допомоги різним віковим категоріям» 1. Розробка рекомендацій для батьків та вчителів з психологічної допомоги дітям різного віку. 2. Створення картотеки діагностичних методик щодо виявлення станів особистості, що потребують психологічної допомоги. Модуль 3. «Сучасні традиції у практиці надання психологічної допомоги та самопомоги» 1. Розробка інтерактивних занять та тренінгів для навчання оволодіння навичкам самопомоги в стресових та кризових станах
Література для вивчення дисципліни	Основні джерела 1. Бойові психічні травми та психологічна реабілітація військовослужбовців [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://studopedia.org/4-152749.html. 2. Военная психология: методология, теория, практика. М. : Воениздат, 2008. 280 с.

3. Жмуров В. А. Большая энциклопедия по психиатрии. М.: Джангар, 2012. 864 с.
4. Китаев-Смык Л. А. Стресс войны: Фронтвые наблюдения врача психолога. М. : Рос. ин-т культурологи, 2001. 80 с.
5. Кльоц Л. А. Соціальному педагогу про суїцид // Соціальный працівник. 2007. Верес. (№ 17). С. 15–31.
6. Кокун О.М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності: монографія. К.: Міленіум, 2004. 265 с.
7. Кокурин А. Психологическое обеспечение экстремальной деятельности. Режим доступа: <http://rl-online.ru/articles/1-04/421.html>.
8. Колодзин Б. Как жить после психической травмы. М. : Шанс, 1991. 154 с.
9. Корольчук М. С. Актуальні проблеми психофізіології військової діяльності : Київ : КВГІ, 1996. – 164 с.
10. Корольчук М. С. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я. Київ : ІНКОС, 2002. – 272 с.
11. Коцан І. Я. Психологія здоров'я людини: навч. посіб.. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. 316 с.
12. Крайнюк В.М. Психологія стресостійкості особистості: монографія. К.: Ніка-Центр, 2007. 432 с.
13. Крайнюк В.М. Теорія та практика психологічної допомоги. К.: НАОУ, 2003. 158 с.
14. Лісова О. С. Психологія суїцидальної поведінки. Чернівці :2004. 233 с.
15. Макаревич О.П. Психологічна підготовка особистості до поведінки в складних ситуаціях. К. : ВГІ НАОУ, 2000. 188 с.
16. Малкина-Пых И.Г. Экстремальные ситуации (справочник психолога). М.: Изд-во Эксмо, 2005. 570 с.
17. Марищук В.Л. Поведение и саморегуляция человека в условиях стресса. СПб.: Изда тельский дом “Сентябрь”, 2001. 325 с.
18. Медведєв В. С. Суїцид та професійна деформація працівників органів внутрішніх справ // Психологія суїцидальної поведінки: Діагностика, корекція, профілактика : зб. наук. праць. Київ : РВВ КІВС, 2000. С. 62–65.
19. Международная классификация болезней 10-го пересмотра. Клиническое описание и указание по диагностике. Киев, 2005. С. 302-309.
20. Мещенина Т. Особенности психологической реабилитации участников вооруженных конфликтов // Прикладная психология и психоанализ. 2003. № 4. С. 27–38.
21. Панько Т. В. Критерії діагностики і лікування психічних розладів та розладів поведінки у дорослих : клінічний посібник. Харків : Арсіс, 2001. 303 с.
22. Профілактика посттравматичних стресових розладів: психологічні аспекти. Методичний посібник / Упор. : Д. Д.

Романовська, О. В. Ілащук. Чернівці : Технодрук, 2014. 133 с.

23. Психологія суїциду : посібник / за ред. В. П. Москальця. Київ : Академвидав, 2004. 286 с.
 24. Пушкарев А. Л. Посттравматическое стрессовое расстройство: диагностика, психофармакотерапия, психотерапия. Москва : Радуга, 2000. 134 с.
 25. Тарабрина Н.В. Практикум по психологии посттравматического стресса. СПб: Питер, 2001. 272 с.
 26. Федоренко Р. П. Психологічний практикум з консультування: зміст, прийоми, технології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2012. 200 с.
 27. Федоренко Р. П. Психологія суїциду. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. 260 с.
 28. Шестопалова Л. Ф. Профілактика посттравматичних стресових розладів у жертв надзвичайних подій: медико-психологічні аспекти // Гуманітарний часопис. 2005. № 1. С. 103–108.
 29. DSM-IV. American Psychiatric Association. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. [4-th ed.]. Washington, DC : APA, 1994. 399 p.
 30. Horowitz M. J. Signs and symptoms of posttraumatic stress disorder // Archives of General Psychiatry. – New York, 1980. Vol. 37. P. 85–92.
- Kaplan. H. Synopsis of Psychiatry and Behavioral Sciences. Clinical Psychiatry 6th Edition

Допоміжна література

1. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика. Изд. 4-е, испр. Ии доп. К. : Освіта України, 2007. 332 с.
2. Бондаренко А.Ф. Социальная психотерапия личности (психосемантический подход). К. : КГПИИЯ, 1991. 189 с.
3. Василюк Ф.Е. Психология переживаний. М. : Наука, 1984. 427 с.
4. Групповая психотерапия / Под редакцией Б.Д. Карвасарского. М. : Медицина, 1990. 468 с.
5. Вачков И.В. Психология тренинговой работы : Содержательные, организационные и методические аспекты ведения тренинговой группы. М. : Эксмо, 2007. 416 с.
6. Гроф С. Области человеческого бессознательного. М. : МТМ, 1994. 240 с.
7. Гроф С. За пределами мозга. М. : Соцветие, 1992. 336 с.
8. Групповая психотерапия / Под ред. Б.Д. Карвасарского, С. Ледера. – М. : Медицина, 1990. – 381 с.
9. Котллер Д., Браун Р. Психологическое консультирование. СПб. : Питер, 2001. 464 с.
10. Карвасарский Б.Д. Психотерапия. М. : Медицина, 1985. 303 с.
11. Кочюнас Р. Психотерапевтические группы : Теория и практика. М. : Академический проект, 2000. 240 с.
12. Ормонт Р. Луи. Групповая психотерапия: от теории к практике : пер. с англ. Ч.1. СПб., 1998. 134 с.

	13. Петровская Л.А. Теоретические та методические проблемисоциально-психологического тренинга. М.: Логос, 1982. 245с. 14. Фромм Э. Душа человека. М. : Республика, 1992. 430 с. 15. Юнг К. Тэвистокские лекции. Аналитическая психология: ее теория и практика. К. : СИНТО, 1995. 228 с.			
Політика курсу	Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.			
Політика оцінювання	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
	Робота на семінарському занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	5	8	40
	ІНДЗ	15	2	30
	Модульна контрольна робота	10	3	30
	максимальна кількість балів 100			